

A propòsit de la templança

El Catecisme de l'Església Catòlica defineix la templança com «la virtut moral que modera l'atractiu dels plaers i procura l'equilibri en l'ús dels béns creats. Assegura el domini de la voluntat sobre els instints i manté els desigs dintre els límits de l'honestedat. La persona temperant orienta vers el bé els seus apetits sensibles, guarda una sana discreció i “no es deixa endur a seguir les passions del cor” (Ecli 5,2)».

La templança sovint és lloada a l'Antic Testament: «No vagis darrera del que et dóna la gana, aparta't dels teus desigs» (Ecli 18,30). En el Nou Testament és anomenada «moderació» o «sobrietat»: «Visquem en aquest món amb sobrietat, justícia i pietat» (Tit 2,12).

Sovint, per a molts, parlar de la templança comporta ressonàncies negatives, com ara repressió, control, limitació, posar fre. Tanmateix, com tota virtut, la templança gaudeix d'un sentit positiu que fa referència a humanització i humanitat, a llibertat i felicitat. De fet, sant Tomàs diu que la templança té com a primer i més immediat efecte la tranquil·litat de l'esperit.

És propi d'aquesta virtut senyorejar les forces vitals de la persona i menar-les talment que es converteixin en font d'energia per a la veritable realització personal. A través de la templança, les passions, en lloc d'enfosquir la raó, hi col·laboren, també amb la voluntat, en el discerniment i la realització del bé. La templança consisteix a moderar les passions dels apetits sensibles, això és, aquells que fan referència al menjar i beure, i al desig sexual, és a dir, aquells que s'adrecen a la conservació de la naturalesa. Cal moderar aquests desigs i integrar-los a la llum de la recta raó. No es tracta d'anul·lar els plaers, com si es tractés de la apatia o indolència budista, sinó de senyorejar aquells que van contra la nostra humanitat i impedeixen el creixement personal. Tant és així que són contràries a la templança tant la intemperància com la insensibilitat. El que aconsegueix aquesta virtut és fer ordre en l'interior de la persona.

La templança, com moltes altres virtuts, necessiten d'altres per viure-la en plenitud. Per la virtut que ens ocupa cal, entre d'altres, la vergonya —estimació de la pròpia honra que evita tot deshonor humiliant—, que inclou el pudor —aversió de l'ànim envers allò que pot ofendre la decència, la modèstia, la castedat (custòdia de la pròpia intimitat)—, i la honestedat —l'amor a la bellesa moral dels propis actes. Alhora la templança se subdivideix en l'abstinència —la capacitat de privar-se d'allò a què ens empenyen les passions desordenades—, la sobrietat —la moderació en l'ús dels béns materials— i la castedat —el domini de la pulsio sexual que custodia l'amor vertader.

Cal afegir una llarga llista de virtuts que acompanyen la templança i fan reeixir el seu exercici: la continència, la humilitat, la mansuetud, la clemència, la modèstia, l'eutrapèlia —saber gaudir de les coses bones i moderar segons raó les diversions—, la sobrietat, el despreniment i la moderació.

Sense la templança no només s'enfosqueix la intel·ligència, sinó que a més hom perd la llibertat interior, el domini de si mateix, es fa esclau de les seves passions i s'incapacita per estimar de veritat.

Tots ens adonem de la bellesa que entranya aquesta virtut, en defensar l'ordre interior de la persona, però no només és bella la virtut, sinó que alhora embelleix tot l'home. La templança és l'origen i la condició de tota vertadera valentia, per plantar cara a la força del mal que fa estralls pel món. Quan aquesta no és viscuda, i la persona es deixa endur per les passions, sorgeixen caràcters dominats per la droga, l'alcoholisme, l'addicció al sexe, la bogeria de la vanaglòria, una irritabilitat patològica, etc., que no posseeixen res d'atractiu i que destrueixen la mateixa persona, aboquen en frustració, i generen un malestar a tots els que els envolten, a més de provocar greus injustícies. Aquest seria un veritable fracàs d'humanitat. En cap altre vici com en la manca de templança apareix tan clarament que el pecat, en cercar en va la pròpia

afirmació, esdevé una greu càrrega i una insuportable servitud. La templança, per al contrari, purifica l'ordre interior, allibera el ser humà i el capacita per estimar.

Recordem, per acabar, l'ensenyament de Pau: «Com escau a ple dia, comportem-nos dignament, sense orgies ni borratxeres, sense luxúries ni disbauxes, sense baralles ni enveges. Revestiu-vos de Jesucrist, el Senyor, i no us preocupeu de satisfer els desigs terrenals.» (Rm 13,13-14).